

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 719/2023
11.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Бојане Пауновић, Светлане Томић Јокић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљеног АА, адвоката Бранка Дамљановића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж2 71/23 од 24.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.07.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљеног АА, адвоката Бранка Дамљановића, поднет против правноснажних решења Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж2 71/23 од 24.05.2023. године, у односу на повреду закона из члана 74. Законика о кривичном поступку, док се захтев браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Решењем Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године, према окривљеном АА је на основу члана 498. став 4. у вези члана 216, 212. став 4. и 211. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку одређен притвор који има трајати од момента хапшења именованог, а најдуже 30 дана, с тим што жалба на решење не задржава извршење.

Решењем Вишег суда у Ужицу Кж2 71/23 од 24.05.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца по службеној дужности, адвоката Бранка Дамљановића, изјављена против решења Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године.

Против наведених правноснажних одлука, захтев за заштиту законитости је поднео бранилац по службеној дужности окривљеног АА, адвокат Бранко Дамљановић, у смислу члана 485. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји

захтев као основан и да у целини укине побијана решења, или иста преиначи, тако што ће окривљеног АА оставити на слободи. Бранилац по службеној дужности окривљеног АА, предложио је, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП, да буде обавештен о седници већа Врховног суда ради присуства истој.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 74. ЗКП, док је у осталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву указује да је правноснажним решењем Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж2 71/23 од 24.05.2023. године, учињена повреда закона из члана 74. ЗКП. Ово стога што је, а према наводима одбране, Основни суд у Ужицу, који је донео побијано решење од 16.05.2023. године, био у обавези да обавести браниоца по службеној дужности окривљеног АА, адвоката Бранка Дамљановића, о времену и месту одржавања седнице већа тог суда, на којој се одлучивало о предлогу јавног тужиоца за одређивање притвора према окривљеном и издавање потернице, а све у смислу члана 212. став 3. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног АА указује да је у побијаним правноснажним одлукама учињена и повреда закона – одредбе члана 85. став 3. ЗКП, према којој је предвиђена обавеза органа поступка да позове окривљеног да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се указује на повреду закона из члана 74. ЗКП се по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани.

Наиме, неосновани су наводи из захтева да је Основни суд у Ужицу био у обавези да на погодан начин обавести, између осталог, браниоца по службеној дужности адвоката Бранка Дамљановића о времену и месту одржавања седнице већа тог суда ради саслушања окривљеног на којој се одлучивало о предлогу јавног тужиоца за одређивање притвора. Наиме, из списка предмета произилази да је окривљеном поступајући по предлогу за одређивање притвора и издавање потернице ОЈТ у Ужицу Ктв 77/23 од 04.04.2023. године, одређен притвор решењем основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године, а све имајући у виду да је на записнику о главном претресу Основног суда у Ужицу К 84/23 од 31.03.2023. године констатовано да на претрес није приступио окривљени АА, за кога је позив упућен на кућну адресу и вратио се као неуручен, да из истог произилази да се окривљени не налази на назначеној адреси, јер на истој није пронађен и да се радом на терену дошло до сазнања да се окривљени већ дуже време налази у Француској, на непознатој адреси, те је за истим расписана потерница. Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости да је окривљеном повређено право на одбрану у смислу члана 74.

ЗКП и да је притвор према окривљеном могао бити одређен само након саслушања, с обзиром да окривљени није ни саслушан, јер нису постојали услови за његово саслушање, будући да исти није био доступан на адреси пријављеног пребивалишта још од 2020. године, односно да се налази у иностранству, те да је за њим већ била расписана потерница од стране ПУ Крагујевац, а постојала је оправдана сумња да је учинио кривично дело које му се ставља на терет оптужним предлогом.

Такође, јавни тужилац је правилно донео решење Кт 688/22 од 21.11.2022. године којим је адвокат Бранко Дамљановић, окривљеном АА постављен за браниоца по службеној дужности, а како је то напред наведено, с обзиром на предметно кривично дело и запрећену казну за исто, по ком основу је притвор и одређен, па није било основа за разрешење постављеног браниоца по службеној дужности, на шта се неосновано указује у поднетом захтеву.

Како окривљени у овом поступку није био саслушан, то није било услова ни за примену члана 85. ЗКП којим су прописане претпоставке за саслушање окривљеног, између осталог и право да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране, бити постављен бранилац по службеној дужности, у складу са одредбама ЗКП (члан 85. став 3. ЗКП), а с тим у вези су неосновани наводи којима се указује на наведену повреду закона.

Сходно изнетом, неосновани су наводи браниоца окривљеног АА којима се указује да је побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 74. ЗКП.

У преосталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранка Дамљановића је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је погрешно налажење Основног суда у Ужицу да предложени докази указују да постоји оправдана сумња да је окривљени учинио кривично дело у ситуацији када не постоји ни основана сумња у погледу извршења кривичног дела. На описани начин, бранилац окривљеног правноснажне одлуке побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде закона из члана 440. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, која повреда јесте дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца. Међутим, образлажући наведену повреду закона бранилац указује да је поступањем судије Лазе Ђоковића који је учествовао у доношењу побијаног решења, доведена у сумњу непристрасност судије, чиме указује суштински на повреду закона из члана 37. став 2. ЗКП.

Надаље, у поднетом захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА указује да је решење Основног суда у Ужицу Кв 142/23 од 16.05.2023. године, донето уз учешће судијског помоћника Николе Смиљанића, при чему у истом није наведено у ком својству је судијски помоћник учествовао у раду већа приликом доношења побијаног решења, а није наведено ни име и презиме записничара, нити је назначено да је у раду суда учествовао записничар, из чега произилази према ставу одбране, да је

суд био непрописно састављен, чиме се суштински указује да је у доношењу побијаног правноснажног решења учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреда закона из члана 37. став 2. и члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП, сходно одредбама члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, нису дозвољени разлози у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у овом делу одбацио као недозвољен.

Бранилац окривљеног надаље у поднетом захтеву указује да је побијаним решењима учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконите доказе означава исправе и то службену белешку о обавештењу примљеном од грађана, фотокопије наводних писмених доказа и коришћење доказа који се односе на испитивање сведока ББ и ВВ.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП се односи на процесну ситуацију када је недозвољен доказ коришћен приликом доношења пресуде или решења које се изједначава са пресудом. Стога, у свим осталим процесним ситуацијама о дозвољености доказа се може одлучивати поводом предлога за издвајање недозвољених доказа из списка предмета, што је у зависности од фазе поступка прописано одредбом члана 237. ЗКП (фаза истраге), члана 358. ЗКП (фаза одлучивања ван претреса), члана 407. став 1. ЗКП (фаза главног претреса), што подразумева и одлуку суда о усвајању предлога за издвајање доказа. У том смислу, сама одлука о усвајању предлога за издвајање недозвољених доказа, против које је дозвољена посебна жалба, у случају одбијања жалбе, једино у тој процесној ситуацији, одлука о издвајању недозвољених доказа има карактер правноснажне одлуке.

Имајући у виду напред наведено, у овом делу не постоји правноснажна судска одлука у погледу издвајања недозвољених доказа против које би могао бити поднет захтев за заштиту законитости као ванредни правни лек.

Одредбом члана 482. став 1. ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети против правноснажне одлуке суда или повреде поступка који је претходио њеном доношењу.

Пошто у решењима против којих је поднет захтев за заштиту законитости и поступку који је претходио није донета правноснажна одлука у погледу издвајања недозвољених доказа, то је Врховни суд у овом делу захтев за заштиту законитости одбацио као недозвољен.

У преосталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1.), што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП) подразумева опредељење одређене повреде закона због које окривљени, преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек (члан 485. став 4. ЗКП) и

образложење у чему се конкретно састоји повреда закона истакнута у захтеву, а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву наводи да побијана решења нису на одговарајући начин образложена, да су у истима занемарене чињенице које иду у прилог одбијања предлога за одређивање притвора, те да је занемарен и један од основних принципа да у кривичном поступку мора постојати претпоставка у корист слободе окривљеног. Износећи све напред наведено, бранилац окривљеног не нумерише и не образлаже ниједну повреду закона која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у напред наведеном делу, нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, јер бранилац у захтеву није образложио конкретне повреде закона, односно у чему се исте састоје.

Врховни суд, према изричитој одредби члана 489. став 1. ЗКП испитује правноснажну одлуку или поступак који је претходио њеном доношењу у оквиру разлога (члан 485. став 1. ЗКП), дела и правца побијања који су истакнути у захтеву и није овлашћен да по службеној дужности оцењује коју конкретно повреду закона или други разлог су браниоци имали у виду приликом подношења захтева.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић